

sygnał

magazyn
nauczyciela

nr 12 (069) styczeń 2019 / 19,90 zł (w tym 5% VAT)

STAWIAMY NA KONKRETY!

z każdej strony
Nauka tolerancji
i poszanowania
Oswajamy lęk przed nieznanym

teczka nauczyciela
Selfie
Jak mnie widzą,
tak mnie piszą

doskonalenie i rozwój
Porażka
nie taka zła
Wyciągnijmy z niej wnioski!

temat wydania

Praca domowa

Czy ma jeszcze sens?

Specjalnie
dla Państwa piszą:
dr Iwona Grodź
dr Barbara Ostrowska
dr Tomasz Tokarz

oficyna **mm**
Wydawnictwo Prawnicze

spis treści

Kalendarium	5
Aktualności	6
! TEMAT WYDANIA	
Praca domowa	8
👥 Z KAŻDEJ STRONY	
Nauka tolerancji i poszanowania	21
Terapeuta i pies	45
🎨 KRESKĄ ASI	19
📄 TEGZKA NAUCZYCIELA	
Słodkie co nieco dla babci i dziadka	24
Wyrażam siebie, rozumiem innych	27
Selfie	29
Lepiej unikać porażek czy pokonywać je	31
Masz tę moc!	34
Pomysł na lekturę	36
Świetlicowe eksperymenty	39
§ PRAWA BELFRA	
Wypowiedzenie stosunku pracy	40
🎓 DOSKONALENIE I ROZWÓJ	
Porażka nie taka zła	42
🏠 MAŁA SZKOŁA	
Zabawy rozwijające myślenie i język dziecka	49
∞ SZKOŁA JUTRA	
Temat: Europa	52
💡 TIKOWY KĄCIK	
Pomocne narzędzia	55
🖋️ FELIETON	
Poza schematem	56
Trampolina doświadczeń	56
🎬 KLASA W KINIE	
Na zakręcie losu... ..	57
💬 RECENZJA	58

Praca domowa

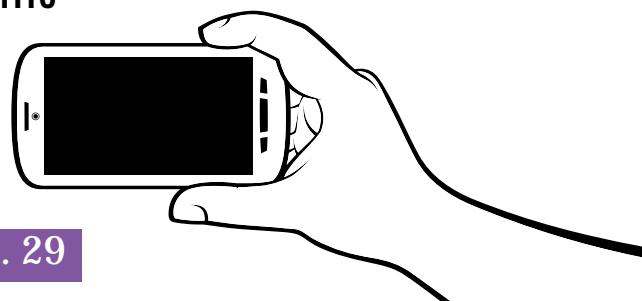
s. 8-20

Nauka tolerancji i poszanowania

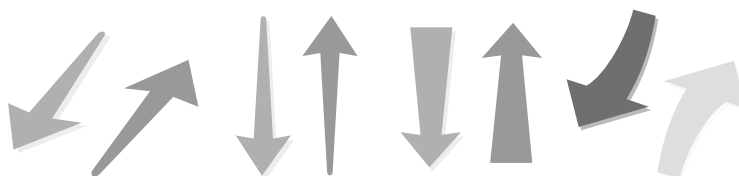
s. 21

Selfie

s. 29

Porażka nie taka zła

s. 42

*Piosenka dla babci i dziadka z dziecięcego repertuaru.
Po piosence dzieci wręczają babciom i dziadkom przygotowane wcześniej ciasteczka.*

Dziecko 1

Babciu i dziadku, wiem, że o tym wiecie,
Kochamy Was najbardziej na świecie.
Z Wami życie słodsze, więc dla Was coś słodkiego,
Zamiast do widzenia, powiemy Wam...

Wszyscy razem

Smacznego!

Wyrażam siebie, rozumiem innych - język obcy zwany sztuką

Scenariusz zajęć dla uczniów klas IV-VIII

Inspiracją do napisania scenariusza była wizyta w Muzeum Guggenheima w Bilbao

CZAS TRWANIA:

90 minut.

CELE OGÓLNE:

- nawiązanie pozytywnej relacji z uczniami,
- tworzenie warunków do autoanalizy,
- wzmacnianie empatii,
- regulacja emocji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości i podnoszenie samooceny,
- ćwiczenie uważnego odczuwania.

CELE OPERACYJNE:

Uczeń:

- potrafi określić, co sądzi na podany przez nauczyciela temat,
- rozumie, co oznacza różnica zdań, szanuje poglądy i odczucia innych,
- aktywnie uczestniczy w zajęciach,
- potrafi ocenić sztukę z perspektywy innej niż własna,
- jest twórczy, nie naśladuje pracy innych,
- rozumie swoje emocje, potrafi je analizować,
- chętnie dzieli się swoimi przemyśleniami.

METODY:

- podające,
- aktywizujące,
- praktyczne,
- arteterapia,
- indywidualna analiza prac,
- autorefleksje.

FORMY PRACY:

- indywidualna, zespołowa i grupowa.

MATERIAŁY:

- wydrukowane cytaty, tablica, kreda, rzutnik, internet, komputer, głośniki, kartki A4, długopisy, materiały do stworzenia dzieła sztuki.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Wprowadzenie

Nauczyciel zadaje uczniom pytania wprowadzające do dyskusji: Czym jest sztuka? Jaka może być sztuka? Czy sztuka musi być piękna? Co zalicza się do kanonu sztuki? Na czym polega rozumienie sztuki? Czas trwania: 5 minut.

1. Czym jest sztuka?

Uczniowie wraz z nauczycielem tworzą definicję słowa „sztuka”, starając się odpowiedzieć na pytanie, co ich zdaniem zalicza się do tej kategorii. Następnie nauczyciel pyta uczniów, czy taniec, gra aktorska, tatuaż, reklama, komiks, film bądź utwór muzyczny mogą być uznane za dzieło sztuki. Prowadzący prosi o uargumentowanie każdej opinii. Czas trwania: 10 minut.

2. Nie wszystko postrzegamy tak samo, nie zawsze musimy się zgadzać

Prowadzący dzieli grupę na siedem zespołów, dając każdemu z nich wydruk jednego z poniższych cytatów, i prosi, aby uczniowie zastanowili się, co autor chciał przekazać w swojej wypowiedzi. Każdy z zespołów odczytuje swój cytat całej grupie i wyjaśnia, jak rozumie przytoczone stwierdzenie. Następnie dzieci mówią, czy zgadzają się z przemyśleniami. Można zachęcić grupę do podzielenia się swoimi refleksjami i pozwolić na krótką dyskusję związaną z analizą poszczególnych cytatów. Czas trwania: 15 minut.

Wyglądała jak dzieło sztuki, a sztuka nie może być po prostu ładna; sztuka ma wywoływać emocje – Rainbow Rowell.

Nie zrozumiecie sztuki, póki nie zrozumiecie, że w sztuce 1+1 może dać każdą liczbę z wyjątkiem 2 – Pablo Picasso.

Dosłowność zabija sztukę – Wojciech Jerzy Has.

Jeżeli ktoś nazwał coś sztuką, jest nią – Donald Judd.

Każda sztuka jest bezużyteczna – Oscar Wilde.

Moja sztuka jest bardzo prosta: mówię do widza swoim własnym językiem i mogę pragnąć tylko tego, bym został zrozumiany – Andriej Tarkowski.

Prawdziwym wyzwoleniem jest spojrzenie na sztukę z perspektywy, która nie jest własną – Leonard Cohen.

3. Tu kryje się historia

Nauczyciel przedstawia uczniom obrazy (pojedynczo), prosi ich, aby przez chwilę zastanowili się nad każdym z nich oraz spróbowali odgadnąć, jakie uczucia, emocje, zdarzenia lub przeżycia mogły wpłynąć na autora oraz na stworzenie omawianych dzieł sztuki.

Edvard Munch, *Krzyk*

Vincent van Gogh, *Jedzący kartofle*

Zdzisław Beksiński, *Ogniska na kominach*

Caspar David Friedrich, *Wędrowiec przed morzem mgły*

Marc Chagall, *Nad miastem*

Pablo Picasso, *Guernica*

Rolą nauczyciela w tym zadaniu jest podkreślenie wagi każdej opinii i refleksji na temat sztuki – wszyscy inaczej odczuwamy i postrzegamy świat; poddając dzieła sztuki analizie, nie możemy myśleć, że jedne odpowiedzi czy odczucia są błędne, a inne prawidłowe. To właśnie odbiorcy i ich przeżycia związane z analizą sztuki są najważniejsze w procesie jej tworzenia. Artyści często podkreślają, że to od widzów/słuchaczy zależy, czym stanie się ich dzieło i w jaki sposób zapisze się w historii. Prowadzący może zapytać uczniów, czy znają jakieś inne dzieła związane z innymi dziedzinami sztuki, które można zanalizować pod kątem przeżyć autora i historii, która mogłaby kryć się za procesem twórczym (np. utwory literackie, teksty piosenek, filmy). Czas trwania: 15 minut.

4. Rozumiem, co chcesz powiedzieć

Ćwiczenie polega na wspólnym odsłuchaniu utworu z kategorii poezji śpiewanej, a następnie dyskusji na temat przekazywanych przez autora utworu treści oraz odczuć uczniów z nimi związanych – czy zgadzają się z refleksjami autora piosenki? Dlaczego? Czas trwania: 15 minut.

Dni, których nie znamy – Marek Grechuta (<https://www.youtube.com/watch?v=oG6pEolAKm8>).

5. Rozumiesz, co czuję?

Zadaniem uczniów jest stworzyć dzieło sztuki (mogą to być rzeźba, rysunek, obraz, wiersz, opowiadanie – każdy powinien czuć się komfortowo podczas ekspresji swoich emocji, zatem dziedzina powinna być dowolna), które będzie opowiadało historię jakiegoś zdarzenia z ich życia. Nauczyciel prosi uczniów, aby były to zdarzenia, które wywołały pozytywne odczucia. Po stworzeniu dzieł sztuki uczniowie wraz z nauczycielem siadają w kręgu i kolejno prezentują swoją twórczość reszcie grupy. Czas trwania: 25 minut.

Podsumowanie zajęć

Nauczyciel dziękuje uczniom za ich aktywność i zaangażowanie. Wyjaśnia, że sztuka jest nieodłącznym elementem naszego życia, towarzyszy nam codziennie, dlatego warto spróbować nauczyć się ją dostrzegać i doceniać. Sztuka jest często wykorzystywana w celach terapeutycznych, spełnia funkcje komunikacyjne (przekaz informacji), emocjonalne (pobudza stany emocjonalne, kształtuje empatię), poznawcze (poszerza światopogląd, zwiększa zakres informacji), integracyjne i identyfikacyjne (przynależność do grupy), użytkowe (w sztukach takich jak architektura czy rzemiosła), etyczne (przedstawia wzory i normy), metafizyczne (twórczość religijna), estetyczne (pozwala określić, co jest piękne, a co nie), ludyczne/zabawowe (dostarcza rozrywki). Znajomość świata sztuki pozwala na jej świadome użytkowanie, dzięki czemu możemy ją wykorzystać w dowolny, odpowiadający nam w danym momencie sposób. Czas trwania: 5 minut.

Selfie - jak mnie widzą, tak mnie piszą

Warsztaty z zakresu psychoedukacji

GRUPA WIEKOWA:

uczniowie szkół podstawowych.

CZAS TRWANIA:

dwie–trzy godziny lekcyjne.

CELE OGÓLNE:

- rozwijanie wiedzy o sobie,
- pogłębienie świadomości, że nieustannie oceniamy innych,
- uświadomienie konsekwencji, które niesie ze sobą ocenianie innych na pierwszy rzut oka,
- ukazanie selfie jako działania o charakterze artystycznym,
- motywacja do pozytywnego wykorzystywania współczesnych trendów,
- budowanie pozytywnego obrazu siebie samego,
- kształtowanie poczucia własnej wartości na podstawie własnych przemyśleń i konstruktywnej informacji zwrotnej,
- budowanie samooceny uczniów z wykorzystaniem ich mocnych stron,
- kształtowanie umiejętności autoprezentacji,
- współpraca i relacje interpersonalne w grupie.

CENTRUM SZKOLEŃ

OFICYNY MM

POLECAMY:

FONOHOLIZM

- czym jest fonoholizm?
- symptomy nadużywania telefonów komórkowych, mechanizm uzależnienia
- autoizolacja i inne konsekwencje uzależnienia
- jak przeciwdziałać? – eksperyment psychologiczny, cyfrowy detoks

LABORATORIUM

- bezpieczne eksperymentowanie i praca z dziećmi
- niezbędne „szkło laboratoryjne”
- odczynniki i wiedza, jak je ze sobą połączyć
- pomysłowe sposoby na wyjaśnienie dzieciom zjawisk obserwowanych podczas eksperymentów

ZACHOWANIA PROWOKACYJNE I AGRESYWNE UCZNIÓW I ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA NAUCZYCIELI

- mechanizmy zachowań prowokacyjnych i agresywnych u uczniów
- konstruktywne reagowanie na zachowania prowokacyjne, agresywne i planowanie systemowej pracy z uczniem
- omówienie przepisów dotyczących zakresu odpowiedzialności nauczyciela

